

בְּרֹא דַּא הַגְּדִל"ה בְּרֹא דְאַבְרָהָם. הַגְּבוּר"ה בְּרֹא דִּיצְחָק וְהַתְּפָאָר"ת בְּרֹא דִיעֶקֶב. הַנְּצ"ח חוּלְקָא דְמִשָּׁה. הַהו"ד חוּלְקָא דְאַהֲרֹן. פִּי כ"ל (לְמַבֵּל) לְקַבְּלִיהַ חוּלְקָא דִּיוֹסֵף. הַמְּמַלְכ"ה חוּלְקִיָּה דְדָוִד. וְיוֹסֵף שִׁבְתָּ אַקְרִי לְתַמָּא לְקַבֵּל צְדִיק חַי עַלְמִין, דְאַקְרִי שִׁבְתָּ לְעִילָא וּבְגִין פְּהָ כְּתִיב (דְּבָרִים ה') עַל פֶּן צָוָה יְיָ אֱלֹהֶיךָ.

בְּסוּד זֶה הַגְּדִל"ה בְּסוּד שֶׁל אַבְרָהָם. הַגְּבוּר"ה - בְּסוּד שֶׁל יִצְחָק, וְהַתְּפָאָר"ת - בְּסוּד שֶׁל יַעֲקֹב. הַנְּצ"ח - חֶלְקוֹ שֶׁל מִשָּׁה. הַהו"ד - חֶלְקוֹ שֶׁל אַהֲרֹן. פִּי כ"ל (כַּנְגֵד) כַּנְגֵדוֹ חֶלְקוֹ שֶׁל יוֹסֵף. הַמְּמַלְכ"ה - חֶלְקוֹ שֶׁל דָּוִד. וְיוֹסֵף נִקְרָא שִׁבְתָּ לְמִטָּה, כַּנְגֵד צְדִיק חַי הָעוֹלָמִים שֶׁנִּקְרָא שִׁבְתָּ לְמַעְלָה, וּמִשׁוּם פְּהָ כְּתוּב (דְּבָרִים ה) עַל פֶּן צָוָה ה' אֱלֹהֶיךָ.

תָּא חֲזִי, פִּד בְּעוּ יִשְׂרָאֵל לְמַכְבֵּשׁ לְאַרְעָא דְכַנְעַן אַקִּיפוּ לָהּ שִׁיתָא יוֹמִין. (זְמַנָּא) חֲדָא בְּכָל יוֹמָא, לְקַבֵּל אֵינּוֹן זְפָאֵי קְשׁוּט דְעִלְיָהוֹן מְתַקִּיִּים עַלְמָא. וּבִיּוֹמָא שְׂבִיעָאָה, שְׂבַע זְמַנִּין, לְקַבֵּל יוֹמָא דְשִׁבְתָּא, דְאִיהוּ לְקַבֵּל צְדִיק דְאִיהוּ זֶן לְהוּ וּמְקִיִּים לְהוּ דְכְּתִיב (מְשָׁלִי ט) חֲצֹבָה עֲמוּדֵיהָ שְׂבַעָה. וְכְּתִיב (מְשָׁלִי י) וְצְדִיק יִסוּד עוֹלָם, אִיהוּ יִסוּדָא וְעִיקְרָא דְכָל אֵינּוֹן זְפָאִין. וְאִי לָאו זְכוּתְהוֹן דְצְדִיקֵי, לָא הוּוּ יְכַלִּין לְמַכְבֵּשָׁה. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (דְּבָרִים ט) לָא בְּצַדִּיקְתָּהּ וּבִישָׁר לְבָבָהּ וּגּוֹ' וּלְמַעַן הִקִּים אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאַבְרָהָם. (שְׁמוֹת כ) כִּפֵּד אֶת אַבְיָהּ, בְּרֹא דְנִצְחָה דְאַחִיד בָּהּ מִשָּׁה וַיְנִיחַ לָהּ. דְהָא מִשָּׁה הָוָה מוֹקִיר לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוּרִייתָא.

בָּא וּרְאֵה, פִּד בְּעוּ יִשְׂרָאֵל לְמַכְבֵּשׁ לְאַרְצָא כַּנְעָנָא, הַקִּיפוּ אוֹתָהּ שִׁבְעָה יָמִים, (פַּעַם) אֶחָת בְּכָל יוֹם, כַּנְגֵד אוֹתָם צְדִיקֵי אֶמֶת שְׂעִלְיָהֶם עוֹמְדֵי הָעוֹלָם, וּבִיּוֹם הַשְּׂבִיעִי שְׂבַע פְּעָמִים כַּנְגֵד יוֹם הַשִּׁבְתָּ, שֶׁהוּא כַּנְגֵד הַצְּדִיק שֶׁהוּא זֶן לְהֶם וּמְקִיִּים אוֹתָם, שְׂכַתוּב (מְשָׁלִי ט) חֲצֹבָה עֲמוּדֵיהָ שְׂבַעָה, וְכְּתוּב (שֵׁם ט) וְצְדִיק יִסוּד עוֹלָם, הוּא יִסוּד וְעִקְרָא שֶׁל כָּל אֱלֹהֵי הַצְּדִיקִים. וְאִם לָא זְכוּתָם שֶׁל הַצְּדִיקִים, לָא הִיוּ יְכוֹלִים לְמַכְבֵּשׁ אוֹתָהּ. זֶהוּ שְׂכַתוּב (דְּבָרִים ט) לָא בְּצַדִּיקְתָּהּ וּבִישָׁר לְבָבָהּ וּגּוֹ' וּלְמַעַן הִקִּים אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאַבְרָהָם. כִּפֵּד אֶת אַבְיָהּ (שְׁמוֹת כ), בְּסוּד שֶׁל הַנְּצִיחַ שְׂאֲחוֹז בָּהּ מִשָּׁה וּמִשְׁפִּיעַ לָהּ. שְׁהֲרִי מִשָּׁה הִיָּה מְכַבֵּד לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹרָה.

תָּא חֲזִי, אִי לָאו אוּרִייתָא דְאַתְיָהִיבַת עַל יְדוּי דְמִשָּׁה נְבִיאָה רַבָּה, לָא הוּוּ יְדַעִין בְּנֵי נִשָּׂא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלָא הוּוּ מוֹקִירִין לִיהָ. דְהָא עַל יְדָא דְאוּרִייתָא אוּלְיָהּ בַּר נִשְׁפּוּלְחָנָא דְמִאֲרִיָּה וְאוֹקִיר לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִין פְּהָ כִּפֵּד אֶת אַבְיָהּ, לְקַבְּלִיהַ דְמִשָּׁה אִיהוּ.

בָּא וּרְאֵה, אִם לָא הַתּוֹרָה שְׂנַתְנָה עַל יְדִיו שֶׁל מִשָּׁה הַנְּבִיאָה הַגְּדוֹל, לָא הִיוּ יוֹדְעִים בְּנֵי אָדָם לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלָא הִיוּ מְכַבְּדִים אוֹתוֹ, שְׁהֲרִי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה לוֹמְדֵי בֶן אָדָם עֲבוּדַת קוֹנוֹ וּמְכַבְּדֵי אוֹתוֹ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִפְּנֵי כֵן כִּפֵּד אֶת אַבְיָהּ הוּא כַּנְגֵד מִשָּׁה. דְּבָר אַחַר כִּפֵּד אֶת אַבְיָהּ - זוֹ תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב. וְאֶת אִמָּךְ - זוֹ תּוֹרָה שְׂבַעַל פִּה. שְׂכַמוֹ שְׂאֲבָא

דְּבָר אַחַר, כִּפֵּד אֶת אַבְיָהּ, דָּא תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב. וְאֶת אִמָּךְ, דָּא תּוֹרָה שְׂבַעַל פִּה. דְּכַמָּה

דְּאַבָּא יְהִיב שְׂפַע לְאִמָּא, הֲכִי נְמִי תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב יְהִיב שְׂפַע לְתּוֹרָה שְׂבַעַל

פה. לא תרצח לקבל דרגא דהו"ד דאחיד בה אהרן ובגין כף לא תרצח. בגין דכד קטלין ליה לבר נש, ההוא זיוא והו"ד עלאה דעליה נטלין מניה. הדא הוא דכתיב (דניאל י) והודי נהפף עלי וגו' ובגין כף אזהר לון קדשא ברין הוא לבני נשא, דההוא שופרא עלאה דיהיב עליהון דלא יטלון ליה מנהון ואיהו נמי רזא דשלמא. ובגין כף קאים אהרן לכפרא ולנכסא נכסת קודשין, ועל פומיה כפר לעמך ישראל. לא תנאף ברזא דצדיק דאחיד בה מאן דאחיד בה, ואיהו רזא דחכמתא. דהא כנסת ישראל לא אתחברת אלא בההוא דחזי ליה ביסודא דעלמא וצדיק יסוד עולם.

דבר אחר, הכי אוליפנא ברזא דמהימנותא, פכ"ד, לקבל כנסת ישראל. לא תרצח לקבל דרגא דנצ"ח. לא תנאף, לקבל דרגא דהו"ד. דבר אחר, כפד לקבל (בראשית א) יהי מאורות דעובדא דבראשית. לא תרצח לקבל (בראשית א) ישרצו המים שרץ נפש חיה, בגין כף נפש חיה לא תקטול. לא תנאף לקבל (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה למינה, בגין כף לא תנאף באתתא דלאו מינה, דלאו איהי בת זוגך.

דבר אחר, הוא סיומא דעשר אמירן דאורייתא, לקבל עתיקא דעתיקין ראשיתא דכלא, לאחדא סופא ברישא, למיהוי כלא חד. והא דלא שארי בהו בקדמיתא, לאולפא רזא עלאה עד אן אתר אתייהיבת ליה רשותא למשה, ומאן אתר קביל אורייתא מזעיר אנפין. אמר ז' אמירן, לקבל ז' דרגין

נותן שפע לאמא, כף גם התורה שבכתב נותנת שפע לתורה שבעל פה. לא תרצח - כנגד דרגה של ההו"ד שאחוז בה אהרן, ומשום כף לא תרצח. משום שפאשר הורגים לו לכן אדם, אותו זיו והוד עליון שעליו לוקחים ממנו. זהו שכתוב (דניאל י) והודי נהפף עלי וגו', ומשום כף מזהיר להם הקדוש ברוך הוא לבני אדם, שאותו יפי עליון שנתן עליהם, שלא יקחו אותו מהם, והוא גם כן סוד השלום. ומשום כף עומד אהרן לכפר ולשחט שחיטת קדשים, ועל פיו כפר לעמך ישראל. לא תנאף - בסוד של צדיק שאחוז בה מי שאחוז בה, והוא סוד של החכמה, שהרי כנסת ישראל לא מתחברת אלא באותו שראוי לו ביסוד של העולם - וצדיק יסוד עולם.

דבר אחר, כף למדנו בסוד האמונה, פכ"ד - כנגד כנסת ישראל. לא תרצח - כנגד דרגת הנצ"ח. לא תנאף - כנגד דרגת ההו"ד. דבר אחר, כפד - כנגד (בראשית א) יהי מארת של מעשה בראשית. לא תרצח - כנגד (שם) ישרצו המים שרץ נפש חיה, משום כף נפש חיה לא תרצח. לא תנאף - כנגד (שם) תוצא הארץ נפש חיה למינה, משום כף לא תנאף באשה שלא מינה, שהיא לא בת זוגך.

דבר אחר - הוא סיום של עשרה דברות התורה, כנגד עתיק העתיקים ראשית הכל, לחבר סוף בראש, להיות הכל אחד. וזה שלא התחיל בהם בהתחלה ללמד סוד עליון עד איזה מקום נתנה לו רשות למשה, ומאיזה

מקום קבל תורה מזעיר אנפין, אמר שבעה דברות, כנגד שבע מדרגות עליונות שרמוזות בפסוק לך ה' הגדלה וגו', ועד המקום שהוא הסתכל משה, שכתוב פנים בפנים דבר ה' עם משה. פנים - זה בן הקדוש. בפנים - זו הבת. פנים - זו הכרית, בפנים - זה הארון. וכיון שהתחברו, דבר

ה'. ומי אלו? שבעה הדברות. שאלו (וחו) שלש מדרגות עליונות של העתיק הקדוש, נאמרו כנגדן שלשה דברות אחרונים ועולים ממטה למעלה.

לא תגב - כנגד אמא עליונה, בינה, שיונקת מחכמה. ומי שיש בו בינה, נקרא מבין דבר מתוך דבר, כמי שגונב ולוקח מה שיש בלבו של החכם שלמד אותו חכמה. והתורה, אף על גב שהתרה אצל הבינה לינק מהחכמה, גנבה יש מהצד האחר שאסור, ואמר לא תגב - סתם. לא תענה ברעך - כנגד מדרגה עליונה של החכמה, שהרי בן אדם לא יכול להשיב דבר אלא משום מדרגה של רוח עליונה של החכמה שיש בו. זהו שכתוב (איוב טו) החכם יענה דעת רוח. ואף על גב שזו עניה, שהיא עונה, יש בזה העמדת העולם ועזרה לעולם לדעת לקונו, והוא בסוד האמונה. ויש עניה מצד האחר שאסור, זהו שכתוב לא תענה וגו'.

לא תחמד - כנגד מדרגה סתומה עליונה שכל המחשבות בה תלויות, ואין בעולם שידע המדרגה ההיא, משום שהיא סתום הסתומים. וכאשר עלה במחשבה עליונה נסתרת, ברא עולם העליון ועולם התחתון כרגע אחד, זהו שכתוב (ישעיה מח) יעמדו יחדו, והיא מחשבה סתומה. וכן אדם יש לו מחשבה סתומה, שאין שיודע בה אלא הקדוש ברוך הוא בעצמו, ונותן בו בפני אדם לחשב דברי תורה, דברי מצוה, כד' (שאוה) שאותה

עלאין דרמיזין בקרא לך יי הגדולה וגו' ועד שהוא אתר אסתפל משה דכתיב (מקרא זה כתמונתו לא נמצא בתורה, וראה שמות ל"ג ו"א ודברים ל"ד ו') פנים בפנים דבר יי עם משה. פנים דא ברא קדישא, בפנים דא ברפא. פנים דא ברית, בפנים דא ארון. וכיון דאתחברו, דבר יי. ומאן אינון, שבעה אמירן. דאינון (ואינון) ג' דרגין עלאין דעתיקא קדישא, אתאמרו לקבליהון ג' אמירן בתראין וסליקו מתפא לעילא.

לא תגנב, לקבל אימא עלאה בינה דינקה מחכמה, ומאן דאית ביה בינה, אקרי מבין דבר מתוך דבר, כמאן דגניב ונסיב מה דאית בלפא דחכם דאוליה ליה חכמתא. ואורייתא דאף על גב דאשתרי לגביה בינה לינקה מחכמה, גניבה אית מסטרא אחרא דאסיר, ואמר לא תגנב סתם.

לא תענה ברעך, לקבל דרגא עלאה דחכמתא דהא בר נש לא יכיל לאתבא פתגם, אלא בגין דרגא דרוחא עלאה דחכמתא דאית ביה. הדא הוא דכתיב (איוב ט"ו) החכם יענה דעת רוח. ואף על גב דהאי עניה דאיהו עני, אית בהו קיומא דעלמא וסיועא לעלמא למנדע למאריה, ואיהו ברזא דמהימנותא. אית עניה מסטרא אחרא דאסיר. הדא הוא דכתיב, לא תענה וגו'.

לא תחמוד, לקבל דרגא סתימאה עלאה דכל מחשבון ביה תליין, ולית בעלמא דינדע ההוא דרגא, בגין דאיהו סתימא דסתימין. וכד סליק במחשבה עלאה טמירא, ברא עלמא עלאה ועלמא תתאה ברעעא חדא הדא הוא דכתיב (ישעיה מ"ח) יעמדו יחדו, והיא

מחשבה סתימאה. ופר נש אית ליה מחשבה סתימאה, דלית דינדע בה

מחשבה עליונה תמשיך נביעות
שלה למקום החכמה ולא יפרד
כלל.

וכוונת החכמה העליונה יוצאת
תורה, ונמשך השפע שלה עד
המקום שהוא של החכמה
המתונה שנקראת מצוה. ועל זה
מי שחושב לעשות מצוה, כאלו
עשאה, משום שגורם להביא
שפע של ברכות מהמחשבה
העליונה היא עד מקום שנקרא
מצוה. וכאלו עשאה, כמו שנאמר
(במדבר טו) ועשיתם אתם. ומחשבה
זו ראש של הכל. ואף על גב
שמצד המחשבה העליונה נתן לו
רשות לדברים של מצוה, דברים
שאינם של מצוה אסורים. זהו
שכתוב לא תחמד.

ובא ראה, מה טעם כל הדברות
כנגד כל פטר וכתר? מצוות עשה
במקום הראוי להן, ומצוות לא
תעשה במקום שראוי להן. ואלו
שלשה אחרונים, אלו לא תעשה
מכלל עשה, כמו שבארנו בכלם.
אף על גב שזה מתר - זה אסור,
מפני שאלו כנגד עתיק העתיקים
שחסד ורחמים גדולים תלויים
בו, ולא ראויים אלא למצוות
עשה. מפני כן דיק מהם שלא
יפנה בן אדם (כחן גדול) לצד אחר,
וסמן אותם במצוות לא תעשה
וזהו היראותם לבני אדם בלאו על
זה הדבר האחרון, שהיא פללות
התורה.

וכי שעובר על זה כאלו עבר על
כל התורה, משום שהוא למעלה
ראשית של הכל, פללות הכל.
ואם בן אדם עבר על זה והטה
מחשבתו מדרכי התורה, אז נדבק
בצד האחר של שקר, ואז בא לידי
לא תענה ברעך וגו', כמו
שמצאנו אצל אחאב שחמד

אתדבק בסטרא אחר דשקר, וכדין אתי לידי לא תענה ברעך וגו'.

אלא קדשא ברין הוא בלחודוי. ויהבה ביה
בבר נש למחשב מילין דאורייתא, מילין
דמצוה. בגין (דהיא) דההוא מחשבה עלאה
נגדא מבוועין דילה לאתרא דחכמתא ולא
אתפרש כלל.

ומהאי חכמתא עלאה נפקת תורה ונגיד
שקיותה עד ההוא אתרא דחכמה
תתאה דאקרי מצוה. ועל דא מאן דחשיב
למעבד מצוה כאילו עשאה, בגין דגרים
למיתי ספוקא דברכאן מההיא מחשבה עלאה
עד אתר דאקרי מצוה. וכאילו עשאה, כמה
דאת אמר, (במדבר ט"ו) ועשיתם אותם. ומחשבה
דא רישא דכולא ואף על גב דבסטרא
דמחשבה עלאה אתייהיב ליה רשותא למילין
דמצוה. מילין, דלאו מצוה אסירין, הדא הוא
דכתיב לא תחמוד.

ותא חזי, מאי טעמא כולהו אמירן לקבל כל
פתרא ופתרא, מצות עשה באתרא דחזי
ליה ומצות לא תעשה באתרא דחזי ליה.
ואינון תלתא בתראי אינון לא תעשה מכללא
דעשה, פדאוקימנא בכלהו. אף על גב דהאי
שרי, האי אסיר. בגין דאינון לקבל עתיקא
דעתיקין דחסד ורחמים גדולים תליין ביה
ולא אתחזי אלא למצות עשה. בגין כן דייק
מנייהו דלא יתפני בר נש (כחן גדול) לסטרא
אחרא ורשים להו במצות לא תעשה ואזהר
לון לפני נשא בלאו, על האי אמירה בתראה,
דאיהי כללא דאורייתא.

ומאן דעבר על האי, כאילו אעבר על כל
אורייתא. בגין דאיהו לעילא ראשיתא
דכולא, כללא דכלא. ואי בר נש עבר על האי
ואסטי מחשבתיה מאורחין דאורייתא, כדין
אתדבק בסטרא אחר דשקר, וכדין אתי לידי לא תענה ברעך וגו'.